

برنامه‌ریزی راهبردی فضایی شهرهای کوچک‌اندام با استفاده از مدل Meta-SWOT (مطالعه موردی: شهر تفت در استان یزد)

محمدرضا رضایی - استادیار جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه یزد
امیررضا خاوریان گرمسیر* - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه تهران
رامین چراغی - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه تربیت مدرس تهران

پذیرش مقاله: ۱۳۹۴/۱۰/۱۲ تأیید مقاله: ۱۳۹۴/۱۲/۱۹

چکیده

تلاش برای به ثبات رساندن شهرهای کوچک احتیاج به برنامه‌ریزی راهبردی کارآمدی دارد. برنامه‌ریزی راهبردی به‌عنوان یک ابزار در مدیریت، با هدف کمک به یک سازمان برای انجام بهتر کارها و اطمینان از اینکه اعضای سازمان در حال فعالیت در راستای هدف تعیین‌شده قرار دارند، به کار می‌رود. در این راستا، از جمله مدل‌های برنامه‌ریزی راهبردی کاربردی در توسعه، به‌ویژه در توسعه شهری، مدل سنتی سوات است؛ اما امروزه طی سال‌ها استفاده و ارزیابی از این مدل کاربردی، به این نتیجه رسیده‌اند که سوات مبتنی بر الهامات ذهنی است و از طرف دیگر، از کمی‌سازی اجتناب کرده و فاقد قدرت پیش‌بینی است. این پژوهش با هدف توسعه راهبردی شهر تفت برای نخستین بار مدل راهبردی Meta-SWOT را در مطالعات شهری و منطقه‌ای معرفی کرده است. برای اجرای این پژوهش از روش توصیفی - تحلیلی استفاده شده است و روش جمع‌آوری داده‌ها و تحلیل اطلاعات موردنیاز به صورت اسنادی و میدانی است. برای تدوین راهبردی توسعه و تشریح اهداف، منابع و توانایی‌ها و عوامل کلان محیطی از تکنیک تحلیلی Meta-SWOT استفاده شده است. بر اساس نتایج، برای توسعه شهر تفت، توجه مقامات و مسئولان به توزیع بودجه و رفع تحریم‌ها و مسئله تورم اقتصادی در اولویت است. همچنین برنامه‌ریزی منسجم از ضروریات توسعه این شهر است، چرا که مشکلات عدیده‌ای همچون خشکسالی، از بین رفتن باغ‌ها، بحران آب و شدت گرفتن مهاجرت نیازمند انسجام در برنامه‌ریزی است. از طرفی، استفاده درست از پتانسیل بخش کشاورزی، از جمله ایجاد کارخانه‌های فرآوری محصولات کشاورزی و ترغیب کشاورزان به استفاده از روش‌های نوین کشاورزی و آبیاری می‌تواند در پویایی اقتصادی شهر تفت راهگشا باشد.

کلیدواژه‌ها: برنامه‌ریزی راهبردی فضایی، شهر تفت، شهرهای کوچک‌اندام، Meta-SWOT.

